

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У СИСТЕМУ ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРАЇН З РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ**

О.В. Пахаренко

Національний університет водного господарства та природокористування,
o.v.paharenko@nuwm.edu.ua

Визначення національної парадигми і стратегії сталого розвитку України відбувається під впливом сучасних світових тенденцій щодо вирішення проблеми не тільки гармонійного розвитку людства, але навіть його виживання. І головним тут стає розуміння того, що підвалини розкриття цієї проблеми перебувають у площині загальних процесів техносферизації людського мислення, а отже, і господарської поведінки. Утім, поступове відчуття помилковості обраного шляху сприяло появі низки концептуальних підходів до подолання проблем, що виникли.

Дослідженню процесів сталого розвитку у системі інформаційного забезпечення країн присвячені наукові праці таких іноземних та вітчизняних вчених: Ф. Джовані, А. Оніші, Р. Блінк, Г. Кларк, В. Джегатезен, Е. Гонч, Б. Хьюс, М. Котабі, К. Снеддон, А. Єфремов, Л. Корнійчук, Л. Шостак, А. Філіпенко.

В умовах формування нового способу виробництва та глобальної інтеграції намагання обмежити глобальну за своєю природою концепцію сталого розвитку вузькими рамками регіону, підприємства, галузі та навіть окремо взятої національної економіки видається невипрадавним. Ідеї, принципи, стратегії та механізми реалізації концепції сталого економічного розвитку достатньо глибоко та послідовно вивчені та узагальнені у науковій літературі. Разом з тим, методологічні прорахунки не дозволили їй досі на основі концепції сталого розвитку сформулювати більш-менш чітку модель, в основі якої має бути розуміння глобальної природи подальшого сталого конкурентоспроможного економічного розвитку країн з ринковою економікою [2].

Сьогодні політику сталого розвитку в Україні визначають положення, оприлюднені в рішенні Конференцій міністрів охорони навколишнього середовища Європи в рамках процесу "Довкілля для Європи". Зокрема, на конференції у Люцерні 1993 року прийнято "Екологічну програму дій для Центральної та Східної Європи", відповідно до якої країни мали розробити національні плани дій. З цього приводу потребують уваги два документи, які визначають регіональну стратегію щодо сталого розвитку Європи та України. Зокрема, у контексті охорони навколишнього середовища це Стратегія охорони довкілля Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) 2001р. та Стратегія інтегрування екологічної політики в усі сфери діяльності Європейського Союзу (ЄС) 1998р. [1].

Для країн Центральної Європи, Кавказу та Центральної Азії важливим став рамковий документ, прийнятий на п'ятій Київській пан'європейській конференції міністрів навколишнього середовища у 2010 р. під назвою "Екологічні партнерства в регіоні СЕК ООН: екологічна стратегія для країн Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії" (табл.) [1].

Таблиця – Завдання стратегії сталого розвитку для країн Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії

Завдання	Підзавдання
Удосконалити екологічне законодавство, політику та інституційні умови	-
Зменшити ризик для здоров'я людини шляхом попередження та контролю за забрудненням	Зменшити забруднення повітря у містах. Покращити управління муніципальним водопостачанням та водовідведенням. Удосконалити управління відходами та хімічними речовинами
Інтегрувати екологічну складову до стратегій розвитку ключових секторів економіки	Сприяти вирішенню загальних проблем секторальної інтеграції: - сектор енергетики; - транспортний сектор; - сільське господарство; - лісове господарство
Управляти природними ресурсами у сталий спосіб	Забезпечити інтегроване управління водними ресурсами. Зберігати біорізноманіття та захищати екосистеми
Розробити і посилити механізми мобілізації та розподілу фінансових ресурсів для досягнення екологічних цілей	-
Надавати інформацію для прийняття рішень у сфері охорони довкілля, розвивати участь громадськості в їх прийнятті	Посилити екологічний моніторинг та управління інформацією. Забезпечити участь громадськості у прийнятті рішень
Визначити та вирішити транскордонні проблеми і посилити співпрацю в рамках міжнародних конвенцій	-

Концепція стійкого розвитку дає інструменти і можливість окреслити таку модель сталого розвитку світового господарства, яка розвивається, не ставлячи питання щодо співвідношення пріоритетів сьогодення та майбутнього.

Сталий розвиток необхідно розглядати як концепцію, яка може бути покладена в основу постіндустріальних моделей розвитку. В умовах індустріального способу виробництва реалізація такої моделі практично неможлива через те, що існуючий рівень розвитку продуктивних сил та відповідно панівний спосіб виробництва не дозволяють досягати поставлених цілей за допомогою існуючих засобів [3].

Сьогодні знання ще не посіло свого місця в одному ряді з іншими чинниками виробництва. Монополія на створення знання лише починає зникати завдяки активній інформатизації, збільшенню якості та розширенню доступності освіти, навіть завдяки зростанню тривалості здорового продуктивного життя населення.

Перетворення знання на чинник виробництва вимагає аналізу особливостей його створення, розподілу, накопичення та споживання. Знання є глобальним публічним благом, щодо якого ще не створений глобальний правовий, організаційно-інституційний та економічний порядок.

Безсумнівно, є положення щодо можливості реального втілення концепції сталого розвитку виключно в умовах глобальної економіки, що формується. А вузьке трактування сталості звужує методологічну та практичну цінність цієї концепції. Сталість туризму, сільського господарства та інших галузей у межах регіонів та навіть національних економік є лише частковим випадком, особливим у загальному, а тому не може формувати пріоритети розвитку.

Новітні технології, що розробляються та скоро стануть основою нового технологічного укладу, володіють ознакою глобальності як щодо створення, так і щодо моделей їх споживання. Застосування екологічних технологій нового покоління не може не вплинути на всю екосистему планети, зокрема створення нечуваних за масштабами акумуляторів сонячної енергії на островах Південно-

Східної Азії може мати глобальні наслідки через неприродній перерозподіл сонячної енергії, невідомий вплив її магнітного випромінювання та інших властивостей, невідомих сучасним дослідникам.

Так само й вирішення проблем безпеки вже давно перейшло від національного рівня до мега-регіонального рівня, а нині мова йде про розвиток глобальної системи безпеки, без якої неможливий подальший технологічний розвиток.

Список використаної літератури:

1. Onishi A. Futures of global interdependence (FUGI) global modeling system: Integrated global model for sustainable development // Journal of Policy Modeling.— February 2005.— Volume 27, Issue 1. – P. 101–135.
2. Корнийчук Л., Шевчук В. Устойчивое развитие и глобальная миссия Украины // Экономика Украины. – 2009. – №5. – С. 4–14.
3. Шостак Л. Цели и приоритеты устойчивого развития Украины // Экономика Украины. – 2002. – №10. – С. 30–36.